

Inhoud

Stichting Vogelenzang, ooit een dorp in een dorp <i>Ellen Kerkvliet</i>	3
Janus van Iperen, meer dan veertig jaar de zeer gewaardeerde tuinbaas van Kennemerduin <i>Marloes van Buuren</i>	12
De boerderij van Van der Weiden aan het Zandvaartpad <i>Cees Peper</i>	19
De Centenbrug – van overzet naar brug <i>Martin Bunnik</i>	24
Vier huisjes aan de Blekersvaart – Binnendoor 3 t/m 9 <i>Frans Harm</i>	30
Welkom in Heemstede – het vreemdelingenverkeer vanaf 1920 <i>Anja Kroon</i>	33
Dendrodatering in Het Wapen van Heemstede	41
Vorst & Volk, maand van de geschiedenis	42
Kruimels van Groenendaal	44
Van het bestuur	
Uitnodiging najaarsbijeenkomst	47
Karakterbehoud	48
Ets van Huis te Manpad	49
Fiscaal voordelig de HVHB steunen	50
Uit voorraad leverbaar	51

Voor uw agenda

21 november Najaarsbijeenkomst HVHB, 't Trefpunt, Bennebroek.
Het interessante en gevarieerde programma
vindt u op blz. 47.

▲ *De boerderij met hooiberg en stallen op een tekening van J. Waldkötter, linksonder gedateerd 'Winteroorlogsjaar 1945, 25-I'.*

De boerderij lag aan de westzijde van het vaartje en was alleen toegankelijk vanaf de Raadhuisstraat ter hoogte van de voormalige garage Van Lent. Na een brug over de vaart ging je rechtsaf over een landweggetje naar de boerderij die met de achterzijde aan het water lag. Vanaf de voorzijde van het huis had je naar het westen toe ruim zicht over land

dat zich uitstreckte tot aan de bebouwing van de Herenweg. Het woonhuis had een deur met gebogen bovenzijde, de ramen ernaast reikten bijna tot aan de grond. Naast het huis stonden een paardenstal, waar ook plaats was gemaakt voor de dekstier, en het melkhuis waar melk tot het moment van uitventen opgeslagen werd.

► *Herman (ook wel Manus) van der Weiden op het erf bij de boerderij.*

De Centenbrug – van overzet naar brug

Martin Bunnik

De Centenbrug over de Leidsevaart is al jaren een belangrijke schakel in de verbinding tussen Vogelenzang en Bennebroek. Dit artikel beschrijft hoe deze brug ontstaan is, waar hij zijn naam aan te danken heeft en wie de eigenaren van de brug zijn geweest. De Centenbrug, de Zwarteweg en de Leidsevaart hadden in het verleden verschillende eigenaren met als gevolg dat er veel gesteggeld is om een goede verbinding tussen Bennebroek en Vogelenzang te waarborgen.

▼ Kaart uit ca. 1725 van Cornelis Velsen met Qualaantje.

In de middeleeuwen maakten de katholieken die in dit deel van Zuid-Kennemerland woonden deel uit van de Haarlemse parochie. Na de reformatie was de St. Bavo in Haarlem niet meer beschikbaar en daarom werd in 1648 in Vogelenzang een statie opgericht waar de kerkdiensten bezocht konden worden. De katholieken van o.a. Bennebroek, de Glip en Heemstede begaven zich over het Qua-

laantje, ook wel Quade Laantje genoemd, naar de schuilkerk¹ in Vogelenzang. Dit laantje liep van de huidige Rijksstraatweg (ongeveer vanaf de plek waar nu de gereformeerde kerk staat) in westelijke richting door de 'wildernisse' (duingebied) naar de dorpskern van Vogelenzang. Aan deze verbinding kwam een einde toen in 1656 de Leidsevaart van Haarlem naar Leiden dwars door dit Qualaantje gegraven werd.

► 1984. Tussen Binnenweg 167 (de Boekelier) en Binnenweg 177 (de Solidariteitswinkel) liep het pad naar de vier huisjes Binnenweg 169-175.

Binnenweg 167 en 177. Vanaf het begin was deze toegang een zandpad maar in de jaren zestig van de vorige eeuw kwamen er tegels. Tot de afbraak in 1986 zat op nummer 167 vanaf de jaren vijftig de bloemenzaak van Roggeveen, daarna een ijzerwarenhandel van Van den Berg en tenslotte de Boekelier en later Bruna. Op 177 zat jarenlang de speelgoedwinkel van Termeer en de laatste gebruiker was de Solidariteitswinkel (later Wereldwinkel).

▼ Bij het aanleggen van de nieuwe doorgang in 1986 waren de huisjes vanaf de Binnenweg goed te zien.

Een nieuwe doorgang naar de Blekersvaart

In 1984 werd aan de Blekersvaart een begin gemaakt met de nieuwbouw van een vestiging van Albert Heijn, die tot dan toe aan de Binnenweg 161 zat; op die plaats kwamen filialen van Blokker en Bart Smit die er beide nog steeds zijn. De nieuwe Albert Heijn kwam tegenover de huisjes op de plaats waar daarvoor de wasserij van Rhee en garage Van Houten zaten.

In 1986 werd een nieuwe doorgang gemaakt van de Binnenweg naar de Blekersvaart, meer naar rechts van de plaats waar tot dan toe de ingang van de Binnenweg naar de nummers 169 t/m 175 was. Daarvoor moest de bebouwing aan de Binnenweg wel 'aangepast' worden. Het laatste originele pandje aan dit deel van de Binnenweg, waar op 167 de Boekelier als laatste was gevestigd, werd gesloopt. Dat was links van de toegang naar de huisjes en rechts werden de nummers 177 en 179 gesloopt. Daarmee ontstond er op de plaats van voorheen 179 een brede doorgang van de Binnenweg naar de Blekersvaart, die een loopje naar Albert Heijn vergemakkelijkte.

Welkom in Heemstede – het vreemdelingenverkeer vanaf 1920

Anja Kroon

In HeerlijkHeden 156 werden het ontstaan en de activiteiten van de 'Vereeniging tot verfraaiing van Heemstede en Bennebroek en tot bevordering van het vreemdelingenverkeer en het vestigen van vreemdelingen in die gemeenten' tussen 1906 en 1920 beschreven. Dit tweede deel laat zien, wat de vereniging na 1920 heeft bijgedragen aan het karakter en de bloei van Heemstede.

▼ De voorkant van de gids
voor Heemstede uit 1935.

In de eerste twee decennia na 1920 was de vereniging met de lange naam, afgekort tot Verfraaiing en later tot Vreemdelingenverkeer of VVV, een bloeiende vereniging. Het aantal leden nam gestaag toe; het steeg in 1928 bijvoorbeeld van 138 naar 182. Het internationale toerisme kwam weer op gang na de moeilijke jaren tijdens de Eerste Wereldoorlog, met als hoogtepunten de jaren 1925 en 1935 waarin de Florabloementtentoonstellingen grote aantallen bezoekers naar Heemstede trokken. Heemstede en Bennebroek namen in die periode toe 'in groei en bloei' en de VVV zal hieraan zeker hebben bijgedragen.

Reclame voor een ideale woonplaats

Vanaf de oprichting in 1906 legde het bestuur van Vreemdelingenverkeer onder voorzitter G.N. Abersson de nadruk op het actief aantrekken van nieuwe inwoners door het verspreiden van gidsen en kaarten. Die nieuwe inwoners kwamen daadwerkelijk in groten getale. Zij werden aangetrokken door het milde belastingklimaat en de goede reismogelijkheden voor forensen. Vreemdelingenverkeer droeg bij aan een prettige woonomgeving door concerten in Groenendaal te organiseren, ervoor te zorgen dat men aangenaam kon wande-